

5. září 2023 na tiskové konferenci ministra kultury Martina Baxy byl prezentován návrh novely zákona o České televizi a Českém rozhlasu a zákona o rozhlasových a televizních poplatcích, jejíž podstatou je navýšení koncesionářských poplatků, rozšíření okruhu plátců koncesionářských poplatků a změna způsobu výpočtu plateb podniků. Jde o návrh, který není součástí vládního prohlášení Vlády ČR a osobně jej prezentoval ministr kultury Martin Baxa, který opakovaně ještě v minulém roce prohlašoval, že „*koncesionářské poplatky naše vládní koalice zvyšovat nechce. Myslím, že jsou k tomu správné důvody.*“

Ministr kultury Martin Baxa svůj záměr s nikým v rámci mediálního trhu nekonzultoval a naopak nepravdivě veřejně deklaroval vyjednanou podporu pro svůj návrh napříč mediálním trhem. Jako zástupci soukromého rozhlasového trhu můžeme jednoznačně prohlásit, že návrh s námi nebyl projednán. Nebyli jsme o záměru ministerstva kultury nikterak informováni a naopak jsme se ze strany ministerstva setkali se snahou přímo soukromoprávní segment trhu obcházet. Takovou míru absence dialogu nepředvedla žádná polistopadová vláda. Ministerstvo v předloženém návrhu rezignovalo na jakékoliv skutečné zdůvodnění potřeby navýšení koncesionářských poplatků. Předložený návrh svým charakterem přímo přispívá k ohrožení duálního systému v oblasti rozhlasového a televizního vysílání. Systému, který byl před třiceti lety pracně budován i jako záruka plurality informací a názorů v rodící se demokracii.

Odmítáme proto předložený návrh jako celek a vyzýváme Vládu ČR, aby byl návrh stažen z meziresortního řízení a Vláda ČR zahájila skutečnou debatu o roli veřejnoprávních médií v technologicky i společensky měnícím se mediálním prostředí.

S překvapením jsme sledovali 5. září 2023 tiskovou konferenci ministra kultury Martina Baxy ke zveřejnění textu návrhu novely zákona o České televizi a Českém rozhlasu a zákona o rozhlasových a televizních poplatcích, jejíž podstatou je navýšení koncesionářských poplatků, rozšíření okruhu plátců koncesionářských poplatků a změna způsobu výpočtu plateb podniků. Jde o **návrh, který není součástí vládního prohlášení Vlády ČR** a osobně jej prezentoval ministr kultury Martin Baxa, který opakovaně ještě v minulém roce prohlašoval, že „*koncesionářské poplatky naše vládní koalice zvyšovat nechce. Myslím, že jsou k tomu správné důvody.*“ Pokud došlo ke změně přesvědčení pana ministra kultury a vládní koalice přichází s obratem o 180 stupňů, očekávali bychom, že takovému kroku bude předcházet veřejná debata a analýza fungování mediálního trhu jako celku, která by vyvrátila „správné důvody“ nezvyšovat koncesionářské poplatky, o kterých ministr Baxa byl ještě před rokem přesvědčen.

Nic takového se nestalo. Ministr kultury Martin Baxa svůj záměr s nikým v rámci mediálního trhu nekonzultoval a naopak nepravdivě veřejně deklaroval vyjednanou podporu pro svůj návrh napříč mediálním trhem. Jako zástupci soukromého rozhlasového trhu můžeme jednoznačně prohlásit, že návrh s námi nebyl projednán. **Nebyli jsme o záměru ministerstva kultury nikterak informováni a naopak jsme se ze strany ministerstva setkali se snahou přímo soukromoprávní segment trhu obcházet.** Takovou míru absence dialogu nepředvedla

žádná polistopadová vláda. V tomto případě se přitom nejedná o přijetí nějaké místní vyhlášky s lokálním dopadem. Navrhované změny mají dopad na každého občana a podnikatele v Česku a zároveň zasahují do něčeho tak celospolečensky významného jako je samotné pojetí veřejné služby a co má být z výběru koncesionářských poplatků financováno. Jde tedy ze své podstaty o velmi komplexní a odbornou debatu, která by měla návrh změny současného stavu doprovázet. Předložený návrh demonstruje hluboké nepochopení mediálního prostředí, vývoje a směřování trhu a je nejpádňším argumentem pro stažení návrhu a započetí skutečné odborné debaty s přizváním všech zainteresovaných stran.

Ministerstvo kultury nepředložilo žádnou věrohodnou analýzu efektivnosti a přiměřenosti vynakládaných prostředků a investic veřejnoprávních médií pocházejících z koncesionářských poplatků (např. komerčních investic jako jsou nákupy sportovních vysílacích práv, mediálních partnerství, marketingu, investic do on-line etc.). Ministerstvo v předloženém návrhu rezignovalo na jakékoliv skutečné zdůvodnění potřeby navýšení koncesionářských poplatků. Takový přístup se jeví jako absurdní především s ohledem na fakt, že i stávající výše koncesionářského poplatku postačuje k financování velmi široké programové nabídky včetně nových stanic, investic do nových technologií a zřizování nových digitálních stanic (a to bez jakékoliv analýzy efektivity s ohledem na přínos pro posluchače) a dokonce i on-line obsahu.

To je umožněno i tím, že **ministerstvem kultury nebyl do současnosti předložen žádný koncept role veřejnoprávních médií a obsahu veřejné služby**, na základě kterého by mohlo dojít k veřejné diskuzi o rozsahu a potřebě financování takové veřejné služby. Platná zákonná úprava nijak nedefinuje obsah veřejné služby. Pouze technicky vymezuje její rozsah a formy šíření, a to tak široce a neurčitě, že jediným omezením pro media veřejné služby je množství financí, které se vybere od koncesionářů. Bezbřehé vymezení technických forem „naplňování“ veřejné služby, bez jasné definice jejího obsahu, rozsahu tohoto obsahu a účelu, neumožňuje zhodnotit nákladovost takové veřejné služby a reálně nezbytné technické formy pro její naplňování. V takovémto nekonceptním vládním vymezení nemůže být dostatek financí nikdy.

To, že neexistuje shoda na definici obsahu veřejného zájmu a rozsahu jeho naplňování si je ministerstvo kultury dlouhodobě vědomo. Otevření této debaty je přitom naprostým předpokladem jakékoliv úpravy současného financování veřejnoprávních médií. V případě rozhlasového trhu je přitom absolutně zřejmé, že například dosavadní digitální stanice, financované i z koncesionářských poplatků, nijak neospravedlnily svoji existenci ani z technického, ani posluchačského pohledu a není ani jasné jaký veřejný zájem naplňují.

Ministerstvo kultury tak představilo návrh, kterým chce vytáhnout z kapes občanů a podnikatelů peníze na navýšené financování veřejnoprávních médií, aniž by umělo říci, co se má z těchto veřejně vybraných peněz financovat a v jakém rozsahu. Ministerstvo kultury tak činí v situaci, kdy si musí být vědomo, že podstatná část výnosů veřejnoprávních médií může již dnes plynout do aktivit, které by při analýze veřejnoprávní služby nemusely obstat.

Předložený návrh je v krátké době další razantním zásahem do samotného základu duálního systému v České republice. Vedle navýšení a rozšíření plateb, návrh v plném rozsahu zachovává, resp. dokonce částečně rozšiřuje zdroj financování veřejnoprávních médií z reklamy, sponzoringu a dalších obchodních sdělení. Nechává si tak od občanů, daňových poplatníků, zaplatit za stejnou věc dvakrát. A to za situace, kdy veřejnoprávní sektor nebyl na příjmové stránce nijak zasažen pandemií COVID-19, zatímco soukromá rádia se musela v rámci tržního prostředí a snížení ekonomické aktivity v době pandemie vyrovnat s propadem příjmů a adaptovat se na následné ekonomické zpomalení, kdy o reklamní příjmy musí velmi tvrdě bojovat.

Předložený návrh tak dále vychyluje rovnováhu duálního systému jednostranně směrem k veřejnoprávním médiím, kdy dokonce výjimka z umístování online reklamy v čím dál tím stěžejnějším online prostředí umožňuje veřejnoprávním médiím čistě komerční obchodní aktivity. Prohlubuje se tak narušení hospodářské soutěže na rozhlasovém trhu, kdy je veřejnoprávnímu rozhlasu umožňováno navýšenými příjmy z koncesionářských poplatků investovat do produktů, které přímo konkurují soukromoprávním subjektům. Tento fakt podtrhuje povrchnost porozumění měnícího se mediálního prostředí v České republice a absenci jakýchkoliv analytických dat na straně ministerstva kultury.

Odmítáme proto předložený návrh jako celek a vyzýváme vládu ČR, aby byl návrh stažen z meziresortního řízení a vláda ČR zahájila skutečnou debatu o roli veřejnoprávních médií v technologicky i společensky měnícím se mediálním prostředí. Strohé navýšení plateb z kapes všech občanů a podnikatelů, bez jakékoliv zdůvodnění nezbytnosti takového kroku a debaty, jak má být s těmito prostředky naloženo, je v současné ekonomické situaci ze strany ministerstva kultury zcela nepochopitelné a pouze přináší destabilizaci do mediálního prostředí v postcovidové době.

Představenstvo Asociace provozovatelů soukromého vysílání